

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 14. august 2020

Sag 41/2020

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jytte Lindgård)

Højesteret har ved kendelse af 15. april 2020 i sagerne 157/2019, 159/2019 og 160/2019 stadfæstet landsrettens kendelser af 11. juni 2019 (S-1607-19), 25. juli 2019 (S-1954-19) og 7. august 2019 (S-2236-19) om varetægtsfængsling af T i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1.

T har den 2. juni 2020 anmodet om genoptagelse af sagen. Højesteret forstår anmodningen således, at der anmodes om, at Højesteret omgør den i kendelsen af 15. april 2020 trufne bestemmelse om varetægtsfængsling, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, jf. retsplejelovens § 766.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Vibeke Rønne, Jan Schans Christensen og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

T har nedlagt påstand om, at Højesteret omgør den i kendelsen af 15. april 2020 trufne bestemmelse om varetægtsfængsling.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at Højesterets kendelse af 15. april 2020 ikke omgøres.

Supplerende sagsfremstilling

Højesteret har ved kendelse af 15. april 2020 i sagerne 157/2019, 159/2019 og 160/2019 (UfR 2020.2173) stadfæstet landsrettens kendelser af 11. juni 2019, 25. juli 2019 og 7. august 2019 med følgende begrundelse:

”Sagerne angår, om landsretten efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, havde grundlag for den 11. juni 2019, den 25. juli 2019 og den 7. august 2019 at stadfæste byrettens kendelser om fortsat varetægtsfængsling af T, der er udvist af Danmark for bestandig.

Efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, kan en udlænding varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24. Afgørelsen af, om betingelserne for varetægtsfængsling var opfyldt, skal træffes på baggrund af de oplysninger, der forelå på tidspunktet for afgørelserne om fortsat varetægtsfængsling.

Højesteret tiltræder, at det i landsrettens kendelser er lagt til grund, at T, hvis opholdstilladelse er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, herefter ikke kan anses for at have bopæl her i landet efter § 35, stk. 1, nr. 1.

Efter de foreliggende oplysninger om Ts forhold, herunder at han under ingen omstændigheder ønsker at medvirke til udsendelsen til Irak, tiltræder Højesteret endvidere, at der på tidspunktet for landsrettens kendelser var bestemte grunde til at anse fortsat varetægtsfængsling for nødvendig med henblik på at sikre hans tilstedeværelse, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes.

Der skal også ved varetægtsfængsling efter § 35, stk. 1, nr. 1, foretages en proportionalitetsvurdering, jf. bl.a. Højesterets kendelse af 20. december 2019 (UfR 2020.515).

T er løsladt på prøve fra afsoning af en straf på 11 års fængsel. Det var et vilkår for prøveløsladelsen, at udvisningen af ham blev gennemført – et vilkår, som T ikke har opfyldt ved at nægte at medvirke til udsendelse. Reststraffen var ved prøveløsladelsen i juli 2017 på ca. 3 år og 8 måneder, og han ville først have afsonet den idømte straf fuldt ud i marts 2021.

Højesteret lægger til grund, at der efter de oplysninger, der forelå på tidspunktet for landsrettens kendelser om fortsat varetægtsfængsling, således som disse oplysninger fremgår af Nordsjællands Politis udtalelse af 11. september 2019, var reel udsigt til at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse af T til Irak i en nærmere fremtid.

I hvert fald under disse omstændigheder, og uanset at varetægtsfængslingen af T efter reglerne i udlændingeloven har varet siden den 27. juli 2017, tiltræder Højesteret, at en proportionalitetsvurdering ikke var til hinder for fortsat fængsling af ham efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, som sket ved landsrettens kendelser. Højesteret

bemærker herved, at tidsgrænserne, som følger af lovens § 37, stk. 8, ikke finder anvendelse hverken direkte eller analogt på varetægtsfængsling i medfør af § 35.

Højesteret stadfæster herefter kendelserne.”

I akterne for Højesteret indgik en resolution af 16. juni 2017, hvor kriminalforsorgen havde bestemt, at T den 27. juli 2017 skulle prøveløslades efter at have udstået to tredjedele af en straf på 11 års fængsel. Af resolutionen fremgik, at det var bestemt, at prøveløsladelsen skete på vilkår af, at han i et tidsrum på 2 år fra løsladelsen ikke begik strafbart forhold, og at han i tilsynstiden skulle udvises af Danmark.

Efter Højesterets afsigelse af kendelsen af 15. april 2020 er anklagemyndigheden blevet bekendt med, at kriminalforsorgen havde truffet en ændret bestemmelse om prøveløsladelse af T den 25. juli 2017, som adskilte sig fra den tidligere bestemmelse om prøveløsladelse, idet det ikke længere var anført som vilkår, at han i tilsynstiden skulle udvises af Danmark.

Anbringender

T har anført navnlig, at der i kendelsen af 15. april 2020 bl.a. blev lagt vægt på, at det var et vilkår for prøveløsladelsen den 27. juli 2017, at udvisning af ham blev gennemført, og at han ved at nægte at medvirke til udsendelse ikke har opfyldt dette vilkår. Vilkåret om, at der skulle ske udsendelse, fremgik af et prøveløsladelsesdokument af 16. juni 2017, der indgik i sagen. Vilkåret var imidlertid udgået i det endelige prøveløsladelsesdokument af 25. juli 2017, der først er dukket op i maj 2020. Vilkåret har således aldrig været gældende, og han har ikke overtrådt en betingelse for prøveløsladelse. Han burde i hvert fald have været løsladt den 27. juli 2019. Det er derfor nødvendigt, at Højesteret på ny vurderer kendelsen af 15. april 2020.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at omgøre Højesterets kendelse af 15. april 2020.

Østre Landsret havde i dommen af 4. februar 2012 bestemt, at T skulle udvises, ligesom det fremgik af bl.a. udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2, og § 40, stk. 6, at dette indebar, at han skulle udrejse af Danmark, samt at han skulle meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejse i øvrigt.

Det forhold, at kriminalforsorgen lod vilkåret om ”Udvisning af Riget” udgå som et vilkår for prøveløsladelsen, kunne ikke give T en forventning om, at han ikke fortsat skulle udvises og udsendes af Danmark. Dette vilkår angik alene spørgsmålet om prøveløsladelse og muligheden for genindsættelse til afsoning, og ikke Ts pligt til at forlade Danmark i henhold til dommens og udlændingelovens bestemmelser herom.

Der må ved proportionalitetsvurderingen efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, foretages en samlet, konkret vurdering, hvori den idømte straf og Ts gentagne nægtelse af at medvirke til de fornødne udsendelsesforanstaltninger må indgå. Ved denne vurdering kan der bl.a. lægges vægt på, om varetægtsfængslingen er sket før eller efter dom, samt på kriminalitetens karakter og straffens længde, herunder om varetægtsfængslingen vil overstige den idømte straf i væsentligt omfang, og om der var reel udsigt til at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse i nærmeste fremtid. I den forbindelse må der også lægges vægt på, at det efter dommens bestemmelse om udvisning og bestemmelserne i bl.a. udlændingelovens § 30 og § 40 sammenholdt med § 35 og § 36 var åbenbart for T, at hans nægtelse af at udrejse og medvirke til at skabe grundlag for en udsendelse af Danmark indebar en risiko for, at han kunne blive varetægtsfængslet med henblik på udsendelse.

Efter højesteretspraksis vil varetægtsperioden kunne udstrækkes ud over en periode, som svarer til fuld afsoning af den idømte straf, i hvert fald når der er reel udsigt til at gennemføre tvangsmæssig udsendelse af T. Højesteret har i kendelsen af 15. april 2020 lagt til grund, at der var reel udsigt til en sådan tvangsmæssig udsendelse. Den oplysning, der er tilgået sagen efter Højesterets kendelse, angår ikke mulighederne for tvangsmæssig udsendelse, men alene de fastsatte vilkår for prøveløsladelse af T, og kan derfor ikke føre til en ændret vurdering heraf.

Der synes ikke at være oplysninger i sagen, der understøtter, at T på noget tidspunkt har ønsket at medvirke til at fuldbyrde dommens bestemmelse om udvisning. Tværtimod synes T kontinuerligt og urokkeligt at have givet udtryk for, at han under ingen omstændigheder ville medvirke hertil, heller ikke selv om dette måtte betyde, at han kom til at være fængslet i en længere periode efter prøveløsladelsen.

Under disse omstændigheder var det på tidspunktet for de indkærede kendelser, der er afsagt længe før, at en afsoning af den fulde idømte straf ville være udløbet, fortsat proportionalt at opretholde varetægtsfængslingen af T, også uanset den samlede længde af fængslingen siden prøveløsladelsen.

Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret finder, at betingelserne i udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, for fortsat varetægtsfængsling af T, som sket ved landsrettens kendelser af 11. juni 2019, 25. juli 2019 og 7. august 2019, var opfyldt, idet de nye oplysninger om prøveløsladelsesdokumentet af 25. juli 2017 ikke kan føre til et andet resultat. Herefter

bestemmes:

Højesterets kendelse af 15. april 2020 omgøres ikke.